Anul LXII. Sibiiu, Sâmbătă 18/31 Ianuarie 1914. Nr. 6.

Telegraful Roman.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:
Pentru Sibiiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiiu, str. Măcelarilor 45.
Corespondențele
să se adreseze Redacției »Telegrafului Român«, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:
Pentru odată 14 fil., — de două ori 24 fil., — de trei ori 30 fil. rândul cu litere garmond.

Un câștig.

Sibiiu, 30 Ianuarie n.

Nu putem ști încă, în momentele de față, dacă pertractările purtate din partea contelui Tisza, prim-ministrul țării, cu representanții poporului român din patria aceasta, vor duce la resultat ori nu, dacă înțălegerea guvernului cu Românii se va putea face, ori nu. *Vor fi, sigur,* atâtea greutăți de *învins, din* ambele părți, și responsabilitatea earăși e atât de mare pentru ambele părți, și pentru cazul că tratativele duc la bun resultat, și pentru casul, când resultatul lor e nul, — încât nici o prorocie nu se poate face pe tema aceasta, ci toate trebue lăsate în voea întâmplării. Constatarea însă o putem face, că după cum cunoaștem noi pulsul opiniunii publice române, o înțălegere cinstită cu guvernul actual e din partea ei mult dorită.

Dar oricare se fie resultatul tratativelor acestora, cu un câștig mare și frumos ne-am ales deja *din ele. E recunoașterea din partea guvernului* maghiar, prin rostul prim-ministrului Tisza, că o organizație de partid, pe base naționaliste, *e admisă*, și ea nu mai poate fi împedecată și oprită în statul acesta, compus din naționalități.

In fața dietei a spus contele Tisza, că cel ce afirmă, că o organisație de partid e organ de drept public, sufere de o astfel de confusie de noțiuni, încât orice capacitare e de prisos; căci, — citâm de nou cuvintele contelui Tisza: «dacă se poate admite, ca să se formeze partide confesionale, partide pe basa claselor libere sociale, — *nu se poate denega nici acel drept cetățenilor țării, că dacă așa le place, se formeze partide politice după naționalități și după rase*».

Declarația aceasta a contelui Tisza e de o importanță atât de mare, nu numai pentru noi, Românii, ci pentru toate popoarele nemaghiare ale patriei, încât ziarul din loc «*S. D. Tageblatt*» se vede îndemnat să o comenteze, la loc de frunte, în numărul de Mercuri, în modul următor:

...«In declarația aceasta vedem noi o *manifestație* estrem de însemnată politică,... pe care trebue pus temeiu cu atât mai vârtos, cu cât înainte numai cu un an și mai bine am auzit din gura aceluiași Tisza, că o formațiune de partid, pe base naționaliste, *nu poate fi tolerată.* Și acum acordă Tisza, ca ministru-president, aceleiași organisațiuni, drept egal cu acela, pe care'l pretinde partidul poporal catolic, și partidul socialist. De aici a tras el apoi și consecvența practică, de a nu întra în pertractări cu Românii guvernamentali, ci cu comitetul național, dovedind prin aceasta în fața lumii întregi, că el totuși *în acest comitet mult urgisit recunoaște adevărata representanță a românimei;* ba merge chiar mai departe, și declară, că pertractările nici nu le poartă în interesul partidului său, al partidului muncii, ci în interesul națiunii, punând astfel basele «pentru crearea unui viitor mai bun, îndepărtat».

In urma acestei mărturisiri pare a fi îndreptățită versiunea, că Tisza a renunțat dela pretensiunea, de a întra Românii naționaliști în partidul guvernului. Dar fie oricum, din declarația aceasta a unui ministru prezident maghiar, aprobată de covârșitoarea majoritate a dietei, și din faptul, că ministrul prezident ungar poartă pertractări oficioase cu un comitet naționalist, sub punctul de vedere al reciprocității, se poate stabili o deciză-toare întorsătură în concepția despre chestia de naționalitate, — pe care, cum se știe, Széll nici nu voia să o cunoască, — dar mai ales se poate stabili, că gruparea de partide, pe baze naționale, a *fost recunoscută din partea dietei*, că ea se poate face deci și în afară de partidele esistente din dietă, fără a ajunge în conflict cu concepția despre statul unitar național.

Nu tragem la îndoeală, că concepția aceasta și aprobarea ei va mai da de lucru în dietă și va trebui să mai supoarte focul vehement al atacurilor oposiționale; dar ea e pronunțată în mod oficios, e recunoscută și nu mai poate fi făcută neesistentă. E rândul acuma la cetățenii de limbi streine ai acestei ființe de stat, ca să tragă consecvențele practice și se poarte de grije, că spre acel «viitor mai bun, îndepărtat», clădit pe armonia sentimentelor de rasă și de stat, se fie deschise cât mai curând drumurile»..

Iată deci un câștig real, de care ne vom putea bucura în viitor, nu numai noi, Românii, ci toate popoarele nemaghiare din patrie, cari întocmai ca și noi, au fost împedecate și oprite a se constitui în partide politice după interesele lor naționale, pe motivul, că «*legea*» nu admite grupare politică după naționalități. Și care lege? Legea de naționalități, care a fost adusă tocmai pentru asigurarea drepturilor pe seama naționalităților nemaghiare!

Declarația contelui Tisza, aprobată de majoritatea dietei, a făcut să se prăbușască deci un principiu, care din capul locului era condamnat la soartea aceasta, fiindcă nu avea base, nici morale, nici legale; și Românii au ajuns în posesiunea acelei «*restitutio în integrum*», pentru care au luptat cu multă energie, două decenii, dela disolvarea partidului lor încoace, până astăzi, când au primit'o, fiind probabil sosită «*plinirea vremii*». Pactul poate că se face, poate că nu se face; dar cu câștigul acesta rămânem, — pentrucă nu ni se mai poate lua.

Temeliile bisericii
în lupta pentru școalele confesionale.

(Urmare).

III. A treia temelie de drept a bisericii în lupta pentru susținerea școalelor e clădită pe dreptul *istoric.* In cursul istoric biserica a fost aceea, care a dovedit, că în educație partea religioasă are loc de căpetenie. Aceasta din motivul, că biserica e în legătură mai strânsă cu viața singuraticilor indivizi, prin faptul ușor de înțeles, că le ofere mijloacele de mântuire. E evidentă această legătură în orice timp, dacă privim la credinciosii unei biserici și la raportul lor cu organele conducătoare bisericești. Acel raport e mai intim, ca raportul în care stau cetățenii față de organele statului. Pe baza acelui raport intim, biserica din primele ei începuturi s'a nizuit să scoată la iveală valoarea personală a omului, căci păgânizmul îl cufundase în cea mai crasă părăsire a oricărei valori personale

Apostolul Pavel în epistola către Efezeni stabilește datorințele copiilor față de părinți, cărora le dă la vers 4. sfatul, să-și crească copiii în frica Domnului. In Ierusalim, Antiochia, Alexandria etc. s'au întemeiat adevărate școale. Cu încetul acele școale ofereau, nu numai învățături religioase, ci propovăduiau și cunoștințe lumești, căci numai așa puteau apăra pe acea vreme creștinismul față de păgânism, față de filozofia greacă și romană. Potrivit cu datele istorice înainte de Constantin cel mare s'au înființat astfel de școale în Antiochia, Nicomedia, Edessa, Neocezarea etc. Vasile cel mare îndrumă mănăstirile să crească copii orfani. Ce e drept, aceste școale au caracter excluziv bisericesc, dar științele lumești erau respectate de ele. Impărații creștini au sprijinit faptice școalele bisericești, pentrucă preste tot

---

FOIȘOARĂ.

Copilul nostru. Drepturile sale. Divorțul.

De **Constanția de Dunca Schiau.**

(Urmare.)

Studiați, părinților, studiați cu nespusă îngrijire și oamenii ce vin în apropierea copilului vostru, precum: rude, amici, cunoscuți, educatori, până și — ar fi de zis mai ales — servitori.

De individul corupt — fie cine ar fi — de om fără de lege, Dumnezeu și moralitate feriți-vă copiii mai tare, decât de cei mai periculoși pestiferați. Corupțiunea nu e numai boală molipsitoare, dar e și boală fără leac.

Nu permiteți pentru orice interes pe lume, nu permiteți voi celce aveți copii, ca străinii să samene neghină în ogorul vostru, că vă veți sângera apoi mânile plivind și tot bureana rea n'o veți putea stârpi.

Curat totdeauna, neatins de rău, are a fi întreținut inocentul suflet al copiilor ce aveți. Un moment nu uitați că nimic nu este menit a trăi în mai deplină curățenie decât mărețul, sfântul, vecinicul suflet omenesc.

Pe lângă datoria ce avem de a păzi pe copil de toate relele și a-l face „deplin bun", ne mai este impusă și datoria de a-l face „deplin fericit".

La părinții săi privește copilul ca crediniosul la Dumnezeul ce-l are.

Iubirea părinților este paradisul său. Raiu vecinic deschis să-i fie deapururea și neîncetat această iubire și toate mângăerile dela inima părinților săi să-i vie.

Nu prin asprime și violență creșteți copilul, ci prin iubire, nemărginită iubire. Știindu se iubit copilul va face cele mai mari sforțări asupra'și pentru a'și împlini datoriile, le va face nu din frică, ci din dragoste fiească.

Negreșit însă că numai atunci se supun ușor copiii la datoriile ce li se impun, când văd și pe părinții lor supuși datoriilor ce au, tuturor datoriilor.

Earăși caută să repet „că copilul nu se uită la vorbele ce zici, ci la faptele ce faci". Nu cuvinte grăite, ci fapte săvârșite sunt adevărații mâestri.

Străşnicia, violența e rău principiu pedagogic. In creștere roade bune dau numai iubirea și blândețea unite cu o necurmată *consecință.*

In toate cele ce este în drept părintele a cere copilului — fie el mic sau fie mare — și tatăl și mama să păstreze o nestrămutată consecință.

Caracter fantast, capricios, șovăitor, nedeterminat nu este caracter de bun educator.

Educatorul are a fi blăjin, drept, uman, totdeauna socotit, dar totdeauna ferm, mai ferm decât fierul ce nu se îndoaie.

Permiteți adese copilului să și facă și el voia lui, de nu are ceea ce voește un serios pericol fizic sau moral. Niciodată nu-l opriți dela cele ce-i fac nevinovate bucurii. Dacă însă resoane bune, resoane rezonabile, resoane bine-cumpenite îți comandă d'ai interzice cele dorite, atunci nimic pe lume să nu-ți schimbe decisiunea. Că ordinul ce dai este și rămâne ordin, vorba vorbă, hotărârea hotărâre. D'aceasta să fie adânc convins copilul, să le știe, să le simtă de când începe a suge.

Principii nestrămutabile și nu chiefurile bune sau rele au a conduce pe educator în lucrarea sa.

O idee greșită a unor părinți ce voiesc a da bună educațiune copiilor lor, este d'a afla că *e rău mare* de face pruncul încă naiv, încă copilăros lucruri ce fac naivii, copilăroșii fii de „mojici".

E rău, de este copilul boerului sau boeritului, de este simplu, natural, neafectat, nu trufaș și neîngâmfat — *ca mojicii.*

E rău de le este copilul sincer, leal, cu inima deschisă, cu adevărul pe buze ca — mojicii. E rău de nu-i viclean, de nu-i egoist, de nu-i interesat, de nu-i răpitor și nesățios — ca mojicii. Rău de se mișcă băiatul, de sare, strigă, râde, aleargă, se joacă, de urcă arbori, răstoarnă pietri, luptă cu stavilele ce i stau în cale, învinge cu puterea greutățile ce-i stau în cale, învinge cu puterea greutățile d'a merge înainte — ca mojicii.

E rău de-și murdărește mânile, de și derangiază buclele, de-și agață dantelele de pe haine, rău de lucră, de-și exercită forțele și le desvoaltă rău, de încearcă de mic cele ce ar fi neapărate când va fi mare, adecă de a deveni harnic și neobosit muncitor, muncitor — ca mojicii. Și răul mare, răul răului, răul neîncetat și aspru pedepsit este de vorbește copilul românește, limba patriei — ca mojicii.

Nu! nu aci e răul. Răul răului este, când se face din copilul nostru un *pantin,* o papușă de gumi umplută cu vânt. Răul răului e când din leagăn ni se strică copilul, când din leagăn este desnaționalizat.

Răul răului mai este, când prin educațiune greșit înțeleasă se ucide în prunc voința, îndrăzneala, iubirea de muncă, spiritul de inițiativă, curagiul, energia, fermitatea, inapreciabila nătângie d'a scoate la capăt lucrul început; răul răului cel mai culpabil când prin greșita educațiune se împedecă tinerimea să dobândească ceea ce face pe omul *om,* pe bărbatul *bărbat,* să dobândească *tăria de caracter.*

Dar cum poate educatorul uita, că trebue tărie de caracter spre a'și îndeplini multe și grele datorii ale vieței, că trebue tărie de caracter, forță morală spre a

împăraţi ca Constantin cel mare, Theodosie, Iustinian, când îşi manifestau ingerinţa în afaceri bisericeşti, se amestecau cu scopul vădit de-a fi spre binele bisericei. Intre anii 600 şi 800 găsim şcoale numai curat bisericeşti, cari se împart în 3 categorii: *a)* şcoale catedrale lângă reşedinţele episcopeşti, *b)* şcoale înfiinţate pe lângă parohii şi *c)* şcoale mănăstireşti. In veacul al IX-lea, Carol cel mare ridică ce e drept multe şcoale, dar cu ajutorul bisericii şi prin biserică.

Niciodată biserica n'a căutat să influinţeze asupra libertăţii şcolare, căci pe la anul 796 Theodulph, episcop de Orleans, scria către preoţii săi: «Presbyteri per vicos et villas scholas habeant et parvulos *quos fideles* docendos eis *tradere voluerint*, docere non renuant«. Reiese de aici că biserica a lăsat la dispoziţia părinţilor să-şi dee copiii la şcoalele bisericeşti. Cât de mare a fost influinţa bisericii asupra şcoalelor, o arată şi împrejurarea, că pe timpul păcii dela Westfalia (1648) şcoala era privită de «annexus Ecclesiae».

Numai în timpul mai nou s'a ivit tendenţa (Cathrein: Moralphilosophie, Freiburg, trad. pag. 591 et seq.) de a se înfiinţa şcoli *comune*, (nu comunale!) unde copiii de diferite confesiuni să fie instruaţi în mod unitar. Principiul fundamental era, ca numai studiul religiunei să formeze studiu separat pentru copiii fiecărei confesiuni.

Dar e limpede, că o atare şcoală trage o dungă neagră asupra dreptului bisericii cu privire la şcoală. Mai ales are defectul, că lasă bisericii numai 5—6 ore de religie la săptămână. Biserica deci nu are dreptul nici să aleagă învăţătorul, nici să stabilească manualele de şcoale. Nu-i mirare, dacă în felul acesta religia nu mai poate avea ocazie intenzivă pentru pregătirea de oameni credincioşi. Şi e de observat, că chiar când chestia studiului religiuni ar fi împăcată conform trebuinţelor educative, şi atunci predarea celorlalte studii în privinţa rezultatului favorabil rămâne problematică; deoarece să fie învăţătorul cât de precaut şi de înţelept, totuşi cu greu va putea încunjura inconvenientul, de-a nu vătăma credinţele religioase ale copiilor. Pentrucă e greu într'o şcoală cu copii de diferite confesiuni să poţi rămânea departe de sfera ideilor lor privitoare la credinţă.

Dacă propagatorii astorfel de idei în Germania au avut şi antagonişti, se explică aşa, că rezultatele acestor şcoale n'au fost mulţămitoare. Cu atât mai puţin se pot numi succese strălucite rezultatele la cari au ajuns şcolile neconfesionale. Pentrucă aici nu mai priveau la confesiunea copiilor, nici în ce priveşte studiul religiunii, fiind şi în privinţa religiunii instrucţie comună, dar de sine înţeles, acea instrucţie comună se estindea numai asupra acelor părţi ale religiunii, cari sunt identice la toate confesiunile. O astfel de instrucţie îţi face impresia, că necesitatea religiunii nu e inerentă sufletului omenesc, iar copiii crescuţi în şcoala neconfesională nu vor mai avea centrul adevărat spre care să graviteze complexul cunoştinţelor câştigate. Acest centru, care ar trebui să fie religia în toate şcoalele, a fost înlocuit prin alte principii, iar studiul religiunii nu mulţămea sufletele, căci afară de notele comune ale diferitelor confesiuni, rămân încă multe părţi constitutive, cari încă constitue o parte esenţială a sufletului omenesc. Dar e şi forţată o astfel de instrucţie, căci religia s'ar putea preda cu succes în chipul acesta numai când ar fi o turmă şi un păstor. (Va urma).

In chestia pactului.

Au provocat mare sensaţie declaraţiile pe cari le-a făcut domnul *Nicu Filipescu* fost ministru de răsboiu în guvernul român, presidat de domnul *Titu Maiorescu*, care întrebat fiind din partea corespondentului ziarului „*Az Est*“, că ce părere are despre pertractările de împăcare, purtate între ministrul-president contele Tisza István şi fruntaşii partidului naţional român din statul ungar, a răspuns următoarele:

„Nu ştiu în ce stadiu se află tratativele contelui Tisza cu Românii ardeleni.. Părerea mea este, că m'aşi bucura din tot sufletul, dacă tratativele ar fi încoronate de succes. Cunosc numai în liniamente generale punctele, în jurul cărora continuă tratativele. Dar aceasta mi-e indiferent. Românii din Ungaria ştiu ce au să ceară şi ce pot dobândi. In casul, când tratativele ar avea rezultat, aceasta s'ar face cu consentimentul lor, şi numai ei au să judece în chestia lor. Ce mă priveşte, *eu aştept dela rezultatul acestor tratative restabilirea bunelor relaţiuni, cari au existat între cele două state înainte de izbucnirea crizei balcanice.* Dacă în schimb tratativele n'ar duce la un rezultat — atunci o spun pe faţă — *restabilirea bunelor relaţiuni ar deveni pentru toate timpurile imposibilă.*

Noi nu dorim să ne amestecăm în afacerile interne ale Ungariei. Ba din contră, dacă tratativele ar duce la un rezultat, aşi considera de duşman al Românilor din Ungaria pe orice om, care s'ar amesteca în aceste chestiuni, cari interesează exclusiv pe supuşii români de sub coroana Sf. Ştefan. De altă parte când spun că în cazul eşuării tratativelor de pace, relaţiunile între cele două ţări n'ar mai putea fi atât de sincere şi amicabile ca mai înainte, acestea nu poate însemna un amestec, ci simplu faptul că *e o imposibilitate a sta în alianţă cu acei cari nu recunosc pe seama conaţionalilor noştri din alte ţări acele drepturi, cari sunt prevăzute direct în legile maghiare.*

Din partea diplomaţiei austro-ungare noi nu ne am împărtăşit de acel sprijin deplin, la care am crezut că avem drept să contăm în decursul crizei balcanice.. Speranţa în acest sprijin deplin, la care am contat, ne-a făcut chiar să suportăm, deşi cu anevoie situaţiunea creată Românilor din Ungaria. Lipsa acestui sprijin a trebuit să aibă însă ca urmare îndepărtarea noastră de monarhie în loc de a ne apropia şi mai mult.

Dacă Austro Ungaria ar fi mers mână în mână cu România în politica externă, ceea-ce, după părerea mea, ar fi motivat legăturile noastre strânse şi ar fi scutzat faptul că am abandonat chestia Românilor din Ardeal, — Austro-Ungaria ar fi trebuit să primească pretensiunile noastre reduse ca ale ei proprii, precum a făcut-o aceasta în chestia Albaniei, a oraşului Scutari, sau a portului sârb dela Adriatică. Dar Austro-Ungaria n'a făcut altceva, decât ne-a dat sfaturi platonice şi fără efect, iar bunăvoinţa ei faţă de noi n'a fost mai deosebită, ca aceea a celorlalte puteri, cu cari am întreţinut legături mai puţin strânse.

Intr'un moment al crizei balcanice — aceasta a fost până acum un secret, dar acum vi-l destăinuesc, şi vă împuternicesc să-l publicaţi — am invitat consiliul de ministri, să pună următoarea întrebare ambasadorului austro-ungar la Bucureşti: „Nu ne sprijiniţi mai departe, dar spuneţi-ne: doriţi d-voastră să consideraţi pretenziunile noastre reduse la minim, deasemenea ca o astfel de condiţio sine qua non, ca acele chestiuni, cari vă interesează direct?“

De fapt această întrebare s'a şi făcut. Şi care a fost răspunsul? Iată-l: „Representantul dvoastră diplomatic ne-a adus la cunoştinţă, că în Sofia s'a mai fixat un termin pentru un ultim pas“. Şi aceasta a fost totul. Despre această afacere n'am mai auzit după aceea vorbindu-se nimic. In nici un singur cas noi n'am putut obţinea un succes pipăibil cu ajutorul Austro-Ungariei.

Aşa de pildă ni s'a adus la cunoştinţă din Viena, că vor pretinde ca România să fie reprezentată în reuniunea ambasadorilor dela Londra. Rezultatul a fost că dorinţa aceasta n'a fost împlinită; şi am mai avut şi neplăcerea să ni-se închidă o uşă, la care nici n'am bătut. Ne-am plâns şi de acele avantagii, cari s'au acordat Bulgarilor, în timpul conflictului nostru cu ei în chestii de transporturi de arme, ba chiar de arme şi muniţii vândute din fabrici austriace.

De sigur că nici cererea de revisuire a păcii dela Bucureşti nu se poate califica drept o atitudine prietinească...

Dar cred că ajunge. Consideraţi pe Românii din Ardeal de patrioţi buni ungari, precum şi trebue să fie, şi să nu mai auzim în viitor plângerile lor zilnice. Atunci relaţiunile noastre cu Austro-Ungaria vor deveni iarăşi, precum au fost. In cas contrar, când vom fi condamnaţi să auzim aceleaşi plângeri, cari ne pătrund la suflet, şi când într'o viitoare complicaţiune nu vom putea conta la un sprijin mai eficace decât până acuma din partea Austro-Ungariei, atunci te pot asigura — şi aceasta este părerea generală la noi — că *nu va exista guvern român, care va mai urma acea politică, pe care au urmat o până acum toate guvernele faţă de Austro-Ungaria.*

N'avem dreptul să ne amestecăm în afacerile Dvoastre interne; dar avem dreptul să ne croim politica noastră externă aşa precum ne convine. De încheiere vreau însă să dau expresie speranţei mele, că faptele vor confirma telegramele despre un rezultat favorabil al tratativelor, şi cred că nu greşesc, când te asigur în mod loial, că *această înţelegere va produce numai satisfacţie şi în nici un caz greutăţi*“.

Invenţiune sensaţională.

Ni se scriu următoarele: Nicolae Troanca, funcţionar la banca Marmarosch Blank et Co. în Bucureşti, născut în Reşinar la 1881, fiul parohului gr.-or. Nicolae Troanca, din Bârcea-mică tractul Devei, a inventat un aparat pentru acuplarea vagoanelor de tren în mod automat, aşa numit „*Aparat automatic pentru acuplarea vagoanelor de tren*“. Descrierea invenţiunei e următoarea:

Menţionatul domn a inventat o adaptare la actualul cârlig (acuplej) aşa, că e foarte simplu şi prin o singură apăsare a unei manivele, cârligul (acuplejul) stă în poziţie de a se acăţa vagoanele unele de altele singure, fără ca să intervină omul între vagoane sau lângă vagon.

Legarea a două sau să zicem 100 sau 500 vagoane, câte are spre exemplu un tren, se face într'o clipită; aceasta se întâmplă, când vagoanele s'au isbit ori s'au întâlnit unele cu altele; aceasta se face asa zicând în mod automat, iar descăţarea (desacuplarea) vagoanelor se face tot într'o clipită şi tot prin aceea manivelă, pe care omul o rădică, când trebuie să se acaţe vagonul unul de altul, şi tot prin manivela aceea omul poate strânge şurubul cârligului (acuplajului), când vagoanele sunt legate şi trebue să plece trenul mai departe; dar se observă că adaptarea aceasta a inventatorului nu strică nimic din actualul cârlig, aşa că prin două braţe de fer, cari le-a inventat autorul aparatului, poate face omul *legarea, deslegarea, strângerea* şi *destrângerea şurubului.*

Această mică adaptare la cârligul cel vechiu al vagoanelor nu costă mai mult ca 60 cor. de vagon. Aparatul descris s'a prelucrat în fabrica de maşini „Vulcan“ din Bucureşti şi s'au făcut probe cu el la vagoane de tren deacolo în presenţa domnilor ingineri ai statului şi a dlui director al fabricei „Vulcan“. Proba a reuşit pe deplin, fără nici un defect, aşa că inginerii şi directorul fabricei „Vulcan“ s'au esprimat, că funcţionează foarte bine. Notez, că această invenţiune introducându-se la căile ferate, ar fi o adevărată fericire pentru personalul trenurilor ocupat până aci cu legarea şi deslegarea vagoanelor, pentrucă s'ar evita multe nenorociri. *Corespondentul.*

Revistă politică.

Austro-Ungaria.

Tisza la Viena. Contele Tisza, primministrul ţării, a fost eri în Viena, unde a luat parte la prânzul dat de contele Berchtold, ministrul de esterne, în onoarea lui Venizelos, ministru-president al Greciei, sosit acolo. Contele Tisza a fost şi în audienţă la Maiestatea Sa, eri la orele 10 dimineaţa.

*

Dieta ungară. După ascultarea unei vorbiri temeinice, rostite din partea generalului *Hazai*, ministrul de honvezi, dieta a votat în şedinţa de Miercuri legea contingentului de recruţi în general şi pe articole. Din partea opoziţiei s'a prezentat numai Polonyi Géza, care a combătut legea. Contingentul de recruţi e mai urcat în anul acesta decât în anul trecut. Eri, Joi, dieta a votat legea şi în a treia cetire, şi a votat şi legea despre subvenţionarea societăţilor pentru regularea apelor. Astăzi e vorba să adreseze contele Beth'en József interpelare urgentă guvernului în chestia declaraţiunilor făcute de contele Czernin şi de fostii miniştri români Tache Ionescu şi Nicu Filipescu în chestia pactării cu Românii.

România.

Alegerile. Alegerile generale parlamentare vor fi efectuite în ordinea următoare: Pentru *cameră* alege colegiul I la 2 Februarie v. colegiul II la 4 Februarie şi colegiul III la 6 Februarie v. Delegaţii pentru colegiul III-lea se aleg în 26 Ianuarie. Pentru *senat* alege col. I la 8 Februarie, al II-lea la 10 Februarie, iar senatul universitar la 12 Februarie v. Corpurile legiuitoare române se întrunesc în 21 Februarie v.

*

Espropierea. Despre felul cum are de gând noul guvern român se facă espropierea, s'a pronunţat domnul ministru de finanţe *Emil Costinescu* astfel: „Guvernul n'are nevoie să adreseze ţării o proclamaţie. Programul său e cunoscut. Voim să tranşăm chestiunile interne, cari nu pot fi amânate. Numai că prin cuvântul de expropiere nu trebue să se înţeleagă o acţiune de deposedare în accepţiunea largă a cuvântului. Trebue să ne-o închipuim astfel cum o înţelege Germanul prin cuvântul Grundentlastung (degrevare a pământurilor). Noi ştim să apreciem valoarea marei proprietăţi şi nu ne gândim la o deposedare. Insă o transferare a unei părţi din marea proprietate, în partea muncitorilor, trebue să se facă. Trebue ca ţăranul să capete pământ, şi domeniile statului nu sânt suficiente. In interesul ţării e deci necesar, ca marea proprietate să cedeze o parte. Credem însă, că un minimum trebue să rămâie intangibil. Astfel de pildă nu se va lua nimic din pământul, care nu va trece de 500 hectarii. Amintesc, că 50 la sută din pământul ţării aparţine ţăranilor, adecă 6 milioane de suflete, şi alte 50 la sută la 40·000 de persoane. Statul român e bolnav din cauza acestei disproporţii. Misiunea noastră este de a aduce o reformă sănătoasă, menită să pună capăt mizeriei ţăranului“. Dl Costinescu a spus, că despăgubirile proprietarilor latifundiari se vor urca la 500 milioane lei.

Străinătate.

Mâna Rusiei. Ziarul „Neue Freie Presse“ din Viena face următoarele combinaţiuni: „Ceeace nu s'a făcut înainte de isbucnirea celui de al doilea răsboiu balcanic, cu toată invitaţia ţarului, se face acum, dar într'o altă formă. Primul-ministru al Sârbiei merge la Petersburg, unde vor fi şi bărbaţi politici bulgari. Scopul politicei Rusiei e, ca şi mai înainte, protectoratul asupra statelor slave, eventual asupra tuturor statelor din Balcani. Nu credem, că alianţa balcanică să poată fi restabilită sub egida Rusiei, în vechea formă de unire a tuturor statelor balcanice sub egida Rusiei. România nu poate

---

resista păcatului, că trebue tărie de caracter, forţă morală spre a face binele.

Nu cu ilustraţiuni de cabinet, nici cu celebrităţi de baron se ardică nivelul cumenirei, nivelul societăţii, nivelul moral al naţiunilor, ci cu caractere mari.

Ce ne sunt bune visele, ce ne sunt bune speculaţiunele cerebrale, ce ne sunt bune utopii sau idei, ce ne sunt bune toate ergotagiile, toate vorbele noastre lungi şi late şi frumoase şi înţelepte, dacă lipseşte inimei *puterea faptelor.*

Intru a pune ţeara earăşi în picioare, zadarnic luptă până la istovirea puterilor, luptă între ei fii ţărei luptele lor înverşunate şi distrugătoare, zadarnic se schimbă cu şi fără necesitate ministerele, zădarnic se tot organiză şi desorganiză serviciile statului. De schimbat sunt, de schimbat neapărat şi de urgenţă, sistemul de învăţământ ce avem, întregul sistem de crestere a copilului nostru, întreaga noastră cultură. De schimbat şi încărcatele, obositoarele şi istovitoarele programe şcolare.

Pentru *fapte* creşteţi copilul nostru; pentru fapte cinstite şi practice, patriotice şi folositoare, formaţi generaţiunile ce vin pentru fapte, educaţi oamenii de mâne. Ce ne sunt bune bibliotecile ambulante cu o ştiinţă ştearpă ce nu servă la nimic? ce ne este bună o procopseală ce ne face copiii nu mai buni, ci mai răi, mult mai răi? Nu e om deplin celce ştie numai a înşira cuvinte, fie cuvintele cât de sforăitoare şi bine înlănţuite.

De vorbit se vorbeşte şi s'a vorbit destul, destul şi prea mult; să se şi facă odată cele ce sunt de făcut. Şi de făcut sunt atâtea, încât numai *caractere mari* le pot săvârşi.

Copil destoinic de voinţă, de iniţiativă, destoinic de fapte — când pentru dânsul va sosi timpul faptelor — va fi singur acel copil ce va fi crescut astfel ca să nu i se toceasca energia şi voinţa.

Indrumaţi tineretul de timpuriu pe cale bună, pe calea dreaptă asemnată de Dumnezeu şi de înţelepciunea omenească şi lăsaţi-l să înainteze pe ea singur, să se deprindă singur a înainta.

Şi chiar greutăţi de ar întimpina, învaţe-se a lupta cu ele, a lupta şi învinge.

Bărbaţi de fapte, bărbaţi folositori ţerei nu se fac din băieţii cei cu părul în papilote cu pompoane în bucle, cu îmbrăcăminte de păpuşe, duşi în trăsuri la şcoală, băieţi, câte cu trei repititori de clase, purtaţi ca neputincioşii, de alţii pe potecele vieţei precum nu se poate aştepta să devină soţii şi mame îndeplinitoare de datoriile lor acele fetiţe, care de pe la trei ani întreabă pe părinţii lor „dacă toaletele ce li se cumpără sunt dela *Bon-gout*, şi bomboanele ce primesc sunt dela Capşa?“

(Va urma).

intra atât de adânc în planurile Rusiei, fără a'şi primejdui independenţa. Grecia de asemenea nu are motive să se împotrivească atât de strâns de Rusia. Împăcarea celor două state s'ave din Balcani poate reuşi dar numai în apărarenţă, de oarece o prietenie între Sârbia, care stăpâneşte Macedonia, şi Bulgaria deziluzionată, e greu de admis. O alianţă balcanică pe hârtie, nu ar fi o alianţă adevărată". Iar ziarul „*Zeit*" tot din Viena scrie următoarele: „Întreaga agitaţie din Bulgaria contra regelui şi a guvernului e pusă la cale de *Rusia*. Demonstraţiile socialiştilor în sobranie au fost înscenate tot de agenţii ruşi. Cabinetul Brătianu nu are motiv să-i fie simpatic nici unul dintre guvernele bulgare, dar are tot interesul, ca *relaţiile* dintre cele două state să devie *normale*, iar în fruntea ţării să vie un guvern, care să procedeze energic la menţinerea ordinei şi a liniştei". Va să zică mâna Rusiei pretutindenea.

*

Conflictul turco-grec. Puterile mari europene au intrevenit cu toată energia la Atena şi la Constantinopol şi le-a succes a stoarce învoirea ambelor guverne, ca aplanarea conflictului pentru insule se fie încredinţată puterilor, cari vor face dreptate, atât Turcilor, cât şi Grecilor. Primejdia războiului nou balcanic e deci delăturată deocamdată.

NOUTĂŢI.

† **Dr. Nicolae Oncu.** *Primim dureroasa ştire, că Dr. Nicolae Oncu, fost multă vreme directorul băncii «Victoria» din Arad, fost deputat naţionalist în camera ungară, deputat sinodal şi congresual, a decedat într'un sanatoriu din apropierea oraşului Graz, unde se dusese de mult să-şi caute restabilirea sănătăţii sdruncinate, Marţi d. a. la orele 5 în etate de 70 de ani. Biserica şi neamul perde în decedatul un fiu luminat şi credincios. Înmormântarea i se face mâne, Sâmbătă, în cimitirul din comuna sa natală Rişca, lângă Baia-de-Criş. Fie i memoria în veci binecuvântată!*

*

Numire. *Compatriotul nostru, domnul Gh. Bogdan-Duică*, a fost numit din partea noului ministru român de culte şi instrucţiune publică, inspector general al învăţământului normal.

*

Municipale. Membrii români ai adunării municipale se avisează, că consfătuirea premergătoare adunării municipale din 3 Februarie a. c. se va ţinea Luni în 2 Februarie st. n. a. c. la orele 5 p. m. în localul casinei române din Sibiiu (promenada Bretter, palatul consistorului, et. I.) Fiind la ordinea de zi şi chestiuni de mare interes, sunt rugaţi a se prezenta la adunare. *Biroul.*

*

Principii români la Berlin. Luni, fiind ziua naşterii împăratului Vilhelm, s'a dat un dineu familiar la curtea din Berlin. Au fost invitaţi la masă şi principii Ferdinand şi Carol ai României.

*

Distincţie. Se vesteşte din Petersburg, că ţarul a conferit ambasadorului francez *Delcassé* ordinul Sfântului Andrei, pentru activitatea desvoltată în interesul legăturii de prietinie ruso franceze.

*

Dramă cu subiect biblic. Marele duce Constantin al Rusiei a scris o dramă sub titlul *Regele evreilor*, care s'a jucat pe scena dela Eremitej din Petersburg. Rolul lui Iosif din Arimatia l-a jucat însuşi ilustrul autor. Mare impresie a făcut o scenă, ce se petrece pe Golgota. La reprezentaţie a participat şi curtea imperială. După ştiri din Petersburg, piesa a avut un mare succes.

*

Jubileul bursei. Duminecă şi-a serbat jubileul de 50 de ani bursa de mărfuri şi valori din Budapesta. Cu acest prilej conducătorii instituţiunii au destinat o sumă de 83 de mii coroane în scopuri culturale şi filantropice.

*

Radiu. O revistă medicală engleză scrie, că nu peste *mult Anglia* va fi ţara cea mai bogată în radiu. Preţul noului element este până acum exorbitant: un miligram de radiu costă cam cinci sute de coroane. Se crede, că în minele dela Cornwall, unde lucrează societatea de radiu britică şi o societate industrială franceză, se vor obţinea bune rezultate, care vor ieftini procurarea elementului atât de important pentru omenire.

*

Conferenţe publice. Mâne, Duminecă d. a. la orele 5 îşi va ţinea Dl prof. Vasile Stoica conferenţa despre «Curentul francez în literatura noastră modernă». Sala va fi bine încălzită.

*

Aviz. Întrunirile de Luni seara se reîncep în 2 Februarie st. n. Se vor ţinea ca şi până acum în restaurantul „Sattler" în palatul consistorului de pe promenada „Bretter".

*

Pentru puterea maritimă. Din Lübeck se anunţă, că pictorul răposat *Wahldick* a lăsat prin testament împăratului Vilhelm o jumătate de milion de mărci pentru scopurile marinei militare a Germaniei.

*

În jurul tabloului găsit. Ambasadorul francez dela Roma a făcut guvernului său propunerea să dăruiască Italiei două opere de valoare din galeria Luvrului, drept recunoştinţă pentru ostenţala desvoltată la găsirea Giocondei. Propunerea aceasta, după părerea ziarelor pariziene, este absurdă; căci — zic confraţii — nu se poate admite să se premieze o faptă de sine înţeleasă săvârşită între doi vecini onorabili.

*

Călătorie de studiu. Universitarii din Lipsca vor face din 1 până în 13 Martie o călătorie de studiu la Viena, Budapesta şi în împrejurimile acestor oraşe. Studenţii şi studentele dela Lipsca, la care se vor alătura universitari şi dela alte şcoli din Germania, doresc să cunoască instituţiile cele mai însemnate de artă şi ştiinţă din monarhia noastră austro-ungară.

*

Cum se cinsteşte memoria marilor bărbaţi. Un articol al ziarului clujan şovinist *Ujság*, în numărul său de Marţi, se ocupă cu pertractările dintre ministrul preşedinte Tisza şi comitetul partidului naţional român în afacerea împăcării. E aproape de sine înţeles, că articolul îşi bate joc şi de ministru, şi de români. Cu atât însă nu este deplin mulţumit confratele dela Cluj; de aceea nu se sfieşte a declara de nişte *naivi* şi pe răposaţii bărbaţi maghiari, cari au contribuit la facerea legii de naţionalităţi. Aceşti naivi politici nu sunt alţii, după credinţa istetului ziar, decât înşişi Francisc *Deák* şi baronul Iosif *Eötvös*, şi îndeosebi acest din urmă, despre care scriitorul articolului zice: „*a még naivabb Eötvös Pepi*". Va să zică, omul sărbătorit înainte cu câteva săptămâni a ajuns pentru reprezentanţi i opiniei publice dela Cluj un mărginit, un oarecare — Pepi. (Vezi nrul 21, din 27 Ianuarie 1914 al ziarului Uj ág).

*

Exportul de unt. În vremea din urmă a luat mare avânt producţiunea untului în Danemarca. Acesta este unicul articol de export, care a contribuit la bună starea actuală a ţărănimii daneze. Nainte cu vreo douăzeci de ani ţăranul micului regat dela nordul Europei trăia în mizeria cea mai neagră şi n'avea altă scăpare decât plecarea la America. O economie raţională, în creşterea vitelor, a scăpat poporul de nimicire. Untul din Danemarca este astăzi un articol din cele mai căutate. — În Siberia se produce asemenea o mare cantitate de unt, care fiind de o calitate inferioară celui danez, se vinde mai ieftin şi se expoartă în masse mari pe pieţele europene, mai ales în Anglia şi Germania. Exportorii de unt ai Siberiei au ţinut o adunare la Omsk în Decemvrie; din raportul lor se vede, că Siberia în anul 1913 a exportat peste 65 de mii tone de unt în Europa.

*

Petrecere în Sibiiu. Societatea de gimnastică şi sport „Şoimii" aranjează o petrecere cu joc Miercuri, în 11 Februarie stil nou 1914 în sala dela „Gesellschaftshaus". Începutul la orele 8½ seara. Preţul de intrare: De persoană 3 coroane, loja rangul I. 20 cor, loja rangul II. 16 cor., loja sub balcon 12 cor. Venitul curat e destinat pentru fondul societăţii. Contribuiri benevole se primesc cu mulţumită la adresa cassierului societăţii, dl Octavian Neagoş („Lumina") şi se vor chita în ziare. Bilete de intrare se vând începând cu ziua de 2 Februarie st. n. a. c. la librăria arhidiecezană şi seara la casă.

*

La fondul de 20 bani pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare al Reuniunii meseriaşilor români sibieni, au mai dăruit: Romul Moga, c. şi r. major în Viena, 5 cor.; Nicolae Borza protopresbiter în Făgăraş, 30 bani; Ilie Iosof, paroh în Galeş, 40 bani; Ioan Rusu, paroh în Jucul de jos, 1 cor.; Timotei Popovici, profesor seminarial, dna Victoria Popovici învăţătoare, câte 20 bani; Alexandru Cristea, sodal pantofar, 50 bani; Mihail Simu, croitor şi soţia sa Elena, 2 cor, Pompiliu Moruşca, paroh, Şeica mare şi soţia sa Mărioara n. Bălan, 50 bani. şi Vic. Tordăşian, prezident, 10 bani.

*

Petrecere în Viena. Clubul român din Viena aranjează o serată dansantă şi Concert, Sâmbătă 21 Februarie n. 1914 în „Sala Cavalerilor", (Johannesgasse 4. Johannes Hof). Începutul la ora 8 seara. Oaspeţi în port naţional românesc sunt bucuros văzuţi.

*

La Reuninea meseriaşilor români din Sibiiu au fost primiţi următorii membri ordinari: George Cocoveanu (originar din Sibiiu; fiu de ziler) sodal zidar; Ioan Onică (orig. din Nucet, fiu de econom), Nicolae Jimen (orig. din Altina, fiu de econom) sodal cismar; Nicolae Cojocariu, (orig. din Cisnădia, fiu de ziler), sodal cumpănar; Ion Hăra (orig. din Sălişte, fiu de cioban), măestru croitor de costume naţionale; Ovidiu Pop (orig. din Riciul de Câmpie, fiu de preot, cu 2 cl. gimn.), sodal lăcătuş; Aurel Lucian (orig. din Sibiiu, fiu de cismar), măestru tinichigiu şi instalator de apaducte etc.; Ana Taflan (originară din Beclean, fiică de econom), sodal de croitorie naţională; Demetriu Maier (orig din Sălişte, fiu de cojocar), sodal blănar şi zidar, şi Corneliu Moldovan (orig. din Jernut, fiu de învăţător, cu 2 cl. gimn.) culeg. tipograf. Între membrii ajutători au binevoit a se înscrie: Romul Bucşe, paroh şi Ioan Imbăruş, învăţător, ambii din Sibiiu suburb. de jos.

*

Bioscopul Apollo, din piaţa Hermann, va reprezenta Vineri şi Sâmbătă în 30 şi 31 Ian. n. 1914 următorul program: Călătorii în Abessinie, după natură. Copila farmierului, dramă. Max şi fiica căpitanului, scenă umoristică jucată de Max Linder. Băiatul nemulţumitor, dramă în 2 acte. Afară de program: Jertfa alcoolului, dramă socialistică în 3 acte. Rolurile principale le joacă: Paul Wegener, Grete Berger şi Lydia Salmonova, artiştii dela „Deutsches Theater" din Berlin. Costică îşi îmblânzeşte soacra, umoristică jucată de Cazalis.

Răscumpărarea felicitărilor de sărbători

în favorul fundaţiunii ziariştilor.

Transport dela publicarea trecută *cor. 1666·60.* Liste nouă au incurs dela:

LVII. *Dl Dr. Pompiliu Nistor, medic, Zărneşti*, contribuind: Dr. Eugen Sâmpetrean cu 20 cor.; Dr. Pompiliu Nistor şi George Cutean cu câte 5 cor.; Dr. Romulus Oltean cu 3 cor.; Virgil Nistor, Ioan Dan şi N. N. cu câte 2 cor.; Dşoara Cornelia Nistor, Dşoara Elena Vodă şi Parteniu Dan cu câte 1 cor. *La un loc 42 cor.*

LVIII. *Dl Emilian Cioranu, preot, Răşinar*, contribuind: Maniu Lungu, Emilian Dancăşiu şi Ioan Jurcoiu cu câte 2 cor.; Emilian Cioranu, Emilian Dancăşiu, Nicolae Vidrighin, Moise Frăţilă, Valeriu Pria, Ioan Frăţilă şi Eremia Dancăşiu cu câte 1 cor.; Bucur Sasu cu 60 fil.; E. Crăciun, T. Căliman, I. Vidrighin şi Şerban Cioran cu câte 50 fil. *La un loc cor. 15·60.*

LIX. *Dl Nicolae P. Petrescu, director de bancă, Fofeldea*, contribuind: „Cordiana" inst. de credit cu 10 cor.; N. P. Petrescu cu 3 cor. *La un loc 13 cor.*

LX. *Dl Arseniu Vlaicu, director, Braşov*, contribuind: Arseniu Vlaicu cu 3 cor.; A. Bârseanu, I. C. Panţu, Ioan Pricu, Dr. Ioan Baciu şi I. Socaciu cu câte 2 cor. *La un loc 12 cor.*

LXI. *Dl Victor Pop, contabil, Haţeg*, contribuind: Dr. L. Parasca cu 2 cor.; Dr. C. Popescu, I. Susman, Dr. E. Şelariu, Iancu Ilanu, T. Crişan, I. Budiu, Dr. E. Şelariu, N. Kendler, Dr. F. Bontescu şi Victor Pop cu câte 1 cor. *La un loc 12 cor.*

LXII. *Dl Victor Vulcan, paroh, Oprea-Cârţişoara*, contribuind: Victor Vulcan cu 3 cor.; A. Udriste cu 1 cor.; N. Olariu, Candid Budac, P. Tarcea şi I. Şiari cu câte 50 fil. *La un loc 6 cor.*

LXIII. *Dl Nicolae Marcu, preot, Aiudul de sus*, contribuind: Nicolae Marcu cu 3 cor.; Ioan Maior, Dr. P. Metes, Dr. Emil Pop, Dr. Nitu Maior şi Dr. Georgiu Simon cu câte 2 cor.; Simion Lazar, Aug. Oanean şi Izidor Domşa cu câte 1 cor. *La un loc 16 cor.*

LXIV. *Dl Ioan M. Roşiu, advocat, Biserica albă*, contribuind: Ioan M. Roşiu şi Dr. Aureliu Novacu cu câte 5 cor.; Dr. Titus Mălaiu şi Dimitrie Balanescu cu câte 2 cor; Nicolae Miuţa cu 1 cor. *La un loc 15 cor.*

LXV. *Pe liste diverse*: Doamna şi Domnul Dr. Ioan Ciordaş cu 20 cor. Institutul „Bănăţana", Bucovet 10 cor.; Dr. Cornel T. Albu, advocat Timişoara şi Dr. Ioan Dobre, protopop Deva cu câte 4 cor. Arseniu Bunea Sibiiu cu 3 cor. Lazar Vraciu, Dobra cu 2 cor. *La un loc 43 cor.*

Totalul listelor de azi *cor. 175·60*, care sumă adaogată la cea transportată dela publicaţia trecută, resultă ca întrate totale *cor. 1842·20.*

Sibiiu, la 28 Ianuarie 1914.

Epitropia fundaţională.

Convocare.

În înţelesul §-lui 11 din statute, prin aceasta se convoacă

Adunarea generală ordinară

a „Societăţii române de lectură din Sibiiu" pe *Duminecă în 1 Februarie a. c. st. n. la orele 5 seara*, în localul societăţii, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Raportul general pe anul 1912.
3. Raţiociniul pe anul 1912.
4. Budgetul pe anul 1913.
5. Alegerea comitetului şi a revizorilor.
6. Eventuale propuneri.
7. Dispoziţii pentru verificarea procesului verbal.
8. Închiderea adunării.
9. Subabonarea ziarelor societăţii pe anul 1914 prin licitare.

Sibiiu, din şedinţa comitetului „Societăţii române de lectură din Sibiiu", ţinută în 11 Ianuarie 1914.

P. Cosma president. — *Candid Popa* secretar.

Economie.

Împărţire de sămânţă.

Cu scop de a încuraja îndeletnicirea cu cultura nutreturilor măiestrite, subscrisul comitet va împărţi în primăvară între membrii Reuniunii şi în mod gratuit, sămânţă de trifoi, de luţernă şi de napi de nutreţ.

Cererile în acest scop *să se înainteze* la comitet, cel mai târziu *până în 23 Februarie n. c.*

Membrii împărtăşiţi anii trecuţi cu asemenea sămânţe, sunt rugaţi a ne face raport despre feliul cum au urmat la cultura acestor plante, cum şi despre rezultatele la cari au ajuns.

Sibiiu, 29 Ianuarie n. 1914.

Comitetul central al „Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibiiu".

Pant. Lucuţa president. — *Vic. Tordăşianu* secretar.

Cărţi şi reviste.

Chestiunea concentrării profesorilor români sub scutul „Asociaţiunii", de *Dr. Onisifor Ghibu*, referentul secţiei şcolare a Asociaţiei. Extras din „Transilvania", Sibiiu, tip. Arhidiecezană, 1913. — O broşură de interes, unde se arată încercările făcute dela 1862 şi până astăzi, în scopul unei legături apropiate între profesorii dela toate şcoalele noastre, fără deosebire de confesiune, — şi felul cum s'ar putea realiza o asemenea organizare în folosul şcoalei şi al corpului profesoral.

Teatru.

Vineri nu este reprezentaţie.

Sâmbătă şi Duminecă *Sânge de polon*, operetă nouă, întâia şi a doua reprezentaţie.

Cartea de Aur.

A apărut volumul VII din valoroasa publicaţiune a domnului T. V. Păcăţian: «*Cartea de Aur, sau luptele politice-naţionale ale Românilor de sub coroana ungară*». În volumul acesta, de o estensiune de 50 coale de tipar, e descrisă epoca dintre anii 1881—1896, cu toate mişcările politice-naţionale din acei ani, ca: organisarea partidului naţional român, conferenţele naţionale din Sibiiu, Memorandul, Replica, procesul Replicei, procesul Memorandului etc. şi sunt date în întregime vorbirile parlamentare, rostite de deputaţii români în dietă şi de Arhiereii români în casa de sus. Sunt date şi părerile bărbaţilor de stat maghiari şi vorbirile lor, rostite în chestia de naţionalitate. Preţul acestui volum face 12 coroane exemplarul broşat şi 14 coroane exemplarul legat. Doritorii de a-l avea, sunt rugaţi să se adreseze autorului în Sibiiu (Nagyszeben).

Nr. 6/1914. (377) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. III a **Sereca**, protopresbiteratul Orăștiei, se publică concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în foaia „Telegraful Român".

Emolumentele împreunate cu acest post sunt venitele stolare fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta subscrisului oficiu protopresbiteral în terminul deschis, iar concurenții pe lângă observarea prescriselor reglementare, se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică pentru a cânta și predica, respective a celebra.

Orăștie, la 10 Ianuarie 1914 v.

Oficiul protopresbiteral gr.-ort. în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Un ideal preparat de oleu de pește

este celce s'a făcut renumit de aproape 4 decenii

Emulziunea Scott.

Substanțele fine a oleului de pește se disoalvă în Emulziunea Scott în picuri mărunți, de aceia nu rămâne indigestă nici de cel mai slab organism, așa că atât de bogată cum e în substanțe nutritoare, să consumă de întregul organism. Adăugând, că acest preparat es mântânos și dulce, este ușor de închipuit, că să ia bucuros de mic și mare — Trebue însă să fie Emulziunea Scott adevărată.

Prețul unei sticle originale este 2 cor. 50 fil. Trimiteți 50 fil. in marce postale la Scott et Bowne Viena, VII. cu provocare la acest ziar și veți primi printr'o apotecă o sticlă de probă.

j) (275) 31—

Biblioteca

„Reuniunei române de agricultură din com. Sibiiu".

Nr.	1.	Ținerea viteilor, de E Brote	K —·24
„	2.	Trifoiul, de Eugen Brote .	„ —·24
„	3.	Prăsirea pomilor, de Dem. Comșa	„ —·24
„	4.	Legea veterinară, de înv. Muntean	„ —·80
„	5.	Insoțirile de credit (Raiffeisen), de Dr. Aurel Brote	„ 1·60
„	6.	Cartea stuparilor săteni, de Romul Simu	„ —·70
„	9.	Povețe pentru stârpirea gândacilor de Maiu	„ —·10
„	10.	Darea pe vinuri și favorurile (înlesnirile) ce face legea în privința ei proprietarilor de vii	„ —·—
„	11.	Povețe pentru apărarea împotriva gândacilor, cari sfredelesc mugurii	„ —·10
„	12	Scurtă povățuire la stârpirea șoarecilor de câmp .	„ —·10
„	13.	Cum să îmblătim orzul de bere	„ —·18
„	14.	Viierul român sau Noua cultură a viilor, de Nicolau Iosif, învățător	„ —·70
„	15.	Nutrirea animalelor de casă, de Aurel Cosciuc. Op. premiat. Cu 6 ilustrații în text	„ 1·50
„	16.	Cuvinte de îmbărbătare pentru Serbarea pomilor și a paserilor	„ —·20
„	17.	Monilia, o nouă boală a pomilor, de Hermann Kerrn	„ —·10
„	18.	D'ale Pomăritului, sfaturi întocmite de Astra Hodoș	„ —·25

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană**:

Călindarul arhidiecezan

pe anul 1914

cu Șematismul autentic al bisericei ortodoxe rom. din Ungaria și Transilvania. Partea literară conține lucrări foarte interesante.

Prețul 80 fil, plus porto poștal 20 fil.

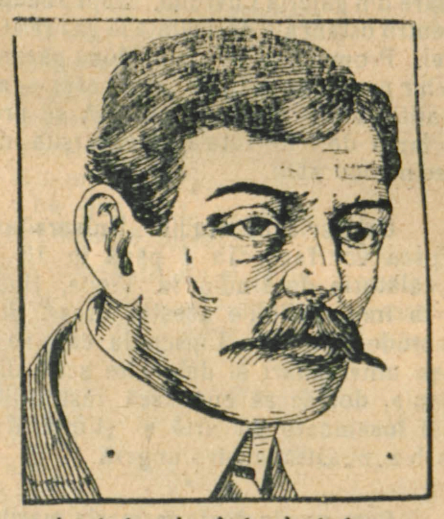

Inainte de întrebuințare

După întrebuințare

O astfel de transformare uimitoare produc

Tabletele Kola

(Kola-Dultz)

cel mai bun nutriment al naturei, al facultăților mentale și al nervilor.

Dispoziție, gândire, activitate, precum și orice mișcare a corpului depind de creeri.

Sleirea puterilor, durerile de cap, depresiunea fizică, istovirea, slăbirea nervilor și slăbirea generală a corpului sunt semne pentru lipsa de putere de trai.

Dacă voiți a vă simți în totdeauna sănătos și voios, a avea capul limpede, mintea sănătoasă și memoria întărită, a simți munca și strapatele ca o plăcere, atunci luați KOLA-DULTZ.

Acesta este adevăratul nutriment pentru nervi și creeri, care în același timp regulează și înviorează sângele și astfel dând putere de viață fiecărui organ al corpului. KOLA-DULTZ (378) 1—1

dă plăcere și putere de viață,

precum și simțul tinereței împreună cu sănătatea și puterea de activitate care garantează succes și fericire. Luați zilnic un timp oarecare KOLA-DULTZ, nervii vi se vor întări, orice slăbiciune vă dispare și sub influența sa, vă veți simți sănătos și puternic. KOLA-DULTZ se recomandă de către toate capacitățile medicale ale lumii și se întrebuințează în spitaluri și sanatorii pentru boale de nervi.

☛ Cereți gratuit Kola-Dultz. ☚

Acuma vă dau ocaziune a vă întări nervii D-V. Trimiteti-mi adresa și vă remit îndată gratis și franco o cantitate de KOLA-DULTZ îndestulător spre a vă face bine și a vă pune în situațiune a aprecia puterile uimitoare ale preparatului. Dacă vă va plăcea puteți comanda mai mult. Scrieți însă numai decât, înainte de a uita

Expediționea farmaciei *LA SFÂNTUL DUH*,

Budapest, VI, Secția 607.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnatoria de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

e recomândă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanță de mai mulți ani, provăzute cu adjustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lature, fiind astfel mântuite de crepare Cu deosebire sunt recomandate 133) 30 52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura *S*, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că **un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg** turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomândă pentru facerea de **scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu adjustare de fer bătut, ca și spre turnarea de tosce de metal.**

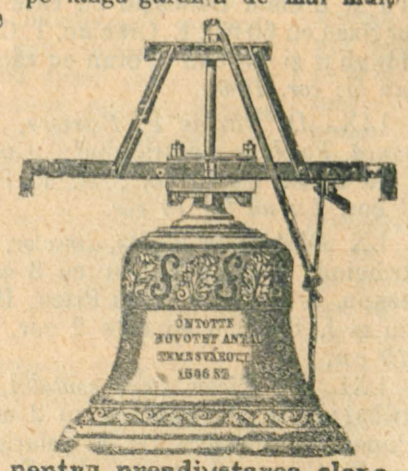

Pretcurenturi ilustrate gratis.

REVERENZI!

Premiat:

Expoziția internațională de modă, Paris 1911: Grand Prix și m. de aur.

La „Croitoria Universală" I. PETRAȘCU

Sibiiu, strada Cisnădiei 30. — Telefon Nr. 172.

Bogat asortată cu cele mai bune și fine stofe se primesc și execută

Reverenzi pentru on. preoți

în cele mai bune condițiuni. — Croială modernă. — Serviciu solid și grabnic. — Pentru lucru se garantează. — Prețuri moderate. (90) 31—

Spriginiți industria română.

Premiat:

Expoziția universală din Roma 1911: Grand premiu și med. de aur.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.